

Verksamhetsberättelse 2018

Utgåva: 2018 **Rapportperiod:** 2018-12-31 **Organisation:** Vård- och omsorgsnämnden

Uppdrag enligt budget 2018

Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde omfattar vård och omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning:

- Hemtjänst
- Äldreboende inklusive demensboende
- Korttidsboende
- Dagverksamhet för äldre och dementa
- Gruppboende och serviceboende för funktionsnedsatta
- Daglig verksamhet och sysselsättning
- Personlig assistans
- Färdtjänst, bostadsanpassning och hjälpmedel
- Förvaltning av taxor, avgifter och hyror inom området
- Myndighetsutövning
- Hälsa- och sjukvård hos nämndens interna och privata vårdgivare
- Hemsjukvård
- Social och medicinsk tillsyn inom nämndens verksamheter
- Uppsökande verksamhet

Nämnden är ansvarig vårdgivare för internt och externt beställd verksamhet enligt gällande lagstiftning.

Ordföranden om året som gått

Vård- och omsorgsnämndens arbete präglas av att värna om en god kvalitet i våra verksamheter parallellt med att möta den kontinuerliga volymutvecklingen inom såväl äldreomsorg som omsorg om funktionsnedsatta. Kvalitetsarbetet sker på många sätt, vilka beskrivs närmare längre fram i verksamhetsberättelsen.

Volymutvecklingen möts konkret genom den planerade byggnationen av såväl ett nytt äldre- och demensboende som nya grupp- och servicebostäder, som Vård- och omsorgsnämnden initierat.

Den stigande efterfrågan på insatser, liksom den rådande bristen på personal, ställer krav på att verksamheten hittar nya lösningar i utförandet och att ny teknik används för att säkra såväl effektivitet och kvalitet som ekonomi. Som ett led i detta har nämnden bland annat reviderat sina riktlinjer avseende insatsen tillsyn. Denna ska ske med hjälp av trygghetskamera eller telefon. Tillsyn i form av besök, ska endast ske om handläggare bedömer att det behovet finns. Nämnden har också tagit initiativ till den diskussion som inletts med ortens handlare, för att utreda möjligheterna till att sköta delar av matinköpen inom hemtjänsten via internet.

Nämndens fortsatta utmaning är att värna kvalitetskraven och samtidigt möta nya och kanske förändrade behov hos våra invånare.

Sammanfattning

- Ansvar & omsorg har under hösten ställt om tio platser från äldreboende till demensboende på S:t Anna utifrån att kön till demensboende blivit allt längre. Det är alltför lång tid kvar tills det nya boendet på Brandholmen kommer att stå klart för att det ska lösa den aktuella situationen.
- Att det funnits relativt många lediga äldreboendeplatser under delar av året, har möjliggjort att nyttja ett antal platser till korttidsboende och växelvård, vilket inneburit att betalningsansvaret till landstinget hållits nere.
- En uppföljning av SKLs rekommendation för arbete med ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för äldre, har gjorts. Den visade att det finns en rad viktiga utvecklingsområden att arbeta vidare med innan vi kan säga att Nyköpings kommun följer rekommendationen som är antagen i KF. Det handlar exempelvis om att ha ett individuellt omhändertagande även nattetid och att fullt ut implementera arbets sättet IBIC (Individens behov i centrum) så att det genomsyrar verksamheten. Ett systematiskt kvalitetsarbete saknas i stor utsträckning.
- Vård- och omsorgsnämnden har fattat beslut om revidering av förfrågningsunderlaget för upphandling av hemtjänst enligt lagen om valfrihetssystem (LOV). Möjligheten för de privata utförarna att ange ett kapacitetstak är nu borttagen för att inte valfriheten för brukarna ska begränsas.
- Ett telefonbaserat verktyg som ska ersätta Mobipen när det gäller att hålla koll på

schemat, registrera tider och insatser mm inom hemtjänsten, har testats i några grupper och då det fallit väl ut infasas nu samtliga utförare successivt i detta nya verktyg.

- Vård- och omsorgsnämndens riktlinjer avseende hemtjänst respektive kontaktperson har reviderats i en omprövning av ambitionsnivån. Detta förväntas också innebära en ekonomisk besparing.
- Även detta år har ledamöterna i Vård- och omsorgsnämnden besökt ett antal äldreboenden för att prata med personal, boende och deras anhöriga och få ta del av deras åsikter och frågor.
- För andra året i rad har Vård- och omsorgsnämndens innovationspris delats ut. Med innovation menas ett nytänkande eller en teknisk lösning som utvecklar verksamheten och samtidigt möter den demografiska utmaningen. Pristagare 2018 blev Kristina Östergren Silverarvfe, enhetschef för natt- och lampatrull.
- Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett ekonomiskt resultat som är 2,7 mnkr sämre än budget. Ett överskott inom äldreomsorgen uppvägs med råge av ett underskott för funktionshinderområdet.
- Resultatet är nästan 8 mnkr bättre än den prognos som lades efter oktober. Anledningen är förändrad hyreskostnad till Kommunfastigheter samt att volymutvecklingen inom personlig assistans och externa placeringar dämpades mot slutet av året.

Årets verksamhetsresultat

Måluppfyllelse för prioriterade målområden

Målområde: Social sammanhållning

Bedömning indikatorer

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Brukarna är nöjda med aktiviteterna				
Brukarnöjdhet grupp- och serviceboende aktiviteter, andel nöjda/mycket nöjda	-	70 %		-
Brukarnöjdhet äldre- och demensboende aktiviteter, andel nöjda/mycket nöjda	60 %	70 %		↗
Brukarnöjdhet personlig assistans	-	90 %		-

Titel	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
aktiviteter, andel nöjda/mycket nöjda				
Brukarna är nöjda med utevistelserna				
Brukarnöjdhet äldre- och demensboende utevistelse, andel nöjda/mycket nöjda	56 %	70 %		→

Bedömning och analys av nämndmål

Titel	Bedömning	Trend
Brukarna är nöjda med aktiviteterna		↗
Brukarna är nöjda med utevistelserna		→

Titel	Kommentar
Brukarna är nöjda med aktiviteterna	Målet är inte uppfyllt, men resultatet förbättras från år till år. Ingen brukarundersökning gjordes inom grupp- och servicebostäder eller personlig assistans under 2018, men under 2019 kommer SKLs enkät att användas, vilket då också skapar jämförelsemöjligheter med andra kommuner och riket, på samma sätt som inom äldreomsorgen. På äldre- och demensboendena i kommunen satsas mycket på just aktiviteter. Bl a har ett speciellt aktivitetsrum iordningställt på Björkgården och DSO har anställt en aktivitetssamordnare med ett övergripande ansvar för samtliga boenden. Nyköping ligger sämre till än riket i denna fråga och en fortsatt satsning krävs. Vi ser också att de privata boendena ligger betydligt bättre till än de kommunala.
Brukarna är nöjda med utevistelserna	Målet är inte uppfyllt. Anmärkningsvärt är att resultatet försämrats under det senaste året trots en satsning på aktiviteter, där utevistelser torde vara en naturlig del. En förbättring måste ske. Även här ligger Nyköping lite sämre till än riket och de privata boendena är betydligt bättre än de kommunala.

Samlad bedömning och analys av målområdet

Bedömning	Kommentar
	Utvalda indikatorer uppnår inte sina målvärden för året. De utpekade förbättringsområdena aktiviteter och utvistelser på särskilda boenden för äldre måste fortsatt vara i fokus. Samtidigt vet vi att Nyköpings kommun får gott betyg för såväl särskilda boenden för äldre som inom hemtjänsten på många övriga frågor i brukarundersökningen.

Årets ekonomiska resultat, tkr

Konto	Budget 2018	Utfall 2018	Avv Budget 2018	Utfall 2017	Utf 2018 jmf 2017
Intäkter	100 390	116 014	15 624	110 772	5 242
Kostnader	-1 064 490	-1 082 824	-18 334	-1 043 939	-38 885
Redovisat resultat	- 964 100	- 966 810	-2 710	- 933 167	-33 643

Utfall jämfört med budget

Nämnden redovisar för 2018 ett negativt resultat på -2,7 mnkr. I grova drag ger äldreomsorgen ett överskott, medan funktionshinder står för ett underskott. Äldreomsorgens överskott härrör främst från den privat drivna hemtjänsten. Den kostnadspost inom funktionshinder som avviker mest negativt från budget avser externa placeringar inom LSS. Det finns en planering för att minska de kostsamma externa placeringarna genom den byggnation som kommer att göras av grupp- och servicebostäder inom kommunen.

Utfall jämfört med föregående år

Inom Äldreomsorgen ökar andelen demensplatser inom särskilt boende, vilka är dyrare än "vanliga" äldreboendeplatser. I en jämförelse mellan de två senaste åren är det också tydligt att andelen kommunal hemtjänst ökar.

Kostnaden för personlig assistans är lägre detta år - för övrigt ett område som är under utredning på ett nationellt plan. Tydligast volym- och kostnadsutveckling noteras för externa placeringar inom LSS.

Årets händelser och aktiviteter
Grunduppdraget

Vård- och omsorgsnämnden beställer verksamhet på olika sätt:

- enligt internöverenskommelsen med Division Social omsorg (DSO)

- enligt avtal med privata utförare inom särskilt boende för äldre
- enligt lagen om valfrihet inom hemtjänst från divisionen och från privata utförare som godkänts
- enligt avtal och överenskommelser med föreningar

Krav på kvantitet och kvalitet i utförandet av verksamheterna framgår i avtal/överenskommelser och tillhörande förfrågningsunderlag och kvalitetsbilagor. Nämnden följer upp efterlevandet av kraven via tillsyner, kontraktsuppföljningar samt kontinuerliga möten med utförare. Lex Sarah-rapporteringar med tillhörande utredningar ger också en bild av hur verksamheten fungerar. Det händer att tillsyner utöver plan genomförs mot bakgrund av inkomna Lex Sarah-rapporter. Slutligen ger brukarundersökningar viktig information om verksamhetens kvalitet. Mer om kvalitetsarbetet nedan.

Inom hemtjänsten har utföraren Attendo under hösten avslutat sin verksamhet i Nyköping. Såväl privat som kommunal hemtjänst upplever det svårt att klara verksamheten ekonomiskt på den ersättning och de villkor nämnden ger. Inför 2019 har ersättningen höjts och vissa villkor har setts över. Även nämndens riktlinjer har reviderats på vissa punkter utifrån både personell och ekonomisk situation.

Inom särskilt boende för äldre har vi under året sett en måttlig efterfrågan på äldreboendeplatser, medan efterfrågan på demensboendeplatser varit stor. Som en konsekvens ställde S:t Anna under hösten om en avdelning till demensboende på uppdrag från nämnden. Den relativt goda tillgången på äldreboendeplatser har gjort att i snitt åtta platser använts till kortvårdspatienter för att minimera betalningsansvaret till landstinget vid hemtagning från lasarettet. Det väcker samtidigt frågan om hur kortvården egentligen bör vara dimensionerad.

Inom funktionshinderområdet ser vi en kraftig efterfrågeökning avseende grupp- och servicebostäder med många dyra externa placeringar som följd. Nu finns dock en plan för byggnation på hemmaplan av ett stort antal platser, vilket möjliggör hemtagning. Under året har det varit problem med Boendestöd neuro, då verksamheten inte följt nämndens reviderade riktlinjer. Det har lett till Lex Sarah-rapporter och extra tillsyner mm. Under hösten har dock verksamheten fått ny chef och utvecklingsarbetet har satt fart.

Sammanfattningsvis bedömer dock nämnden att den verksamhet som nämnden har inom sitt ansvar, under 2018 i huvudsak har utförts i enlighet med avtal och överenskommelser.

Nämndmål

Utöver de mål som beslutades av Kommunfullmäktige, lade Vård- och omsorgsnämnden till några ytterligare:

Alla får relevant smärtlindring vid vård i livets slutskede

Måluppfyllelsen har mätts med indikatorn "Andel patienter som fick sin smärta skattad under sista levnadsveckan". Målvärdet var satt till 60 %, medan 2018 års utfall endast var 24 %. Visserligen ser vi en viss förbättring sedan 2017, då utfallet var 22 %, men det är mycket långt till målnivån. Medvetenheten hos personalen om hur instrumentet Abbey Pain Scale ska användas är dålig. Nu är dock rutinerna under revidering, varför det sannolikt blir bättre om detta kombineras med information och efterfrågan. Bland annat finns nu krav på att verksamheterna i patientsäkerhetsberättelsen anger hur de arbetar med instrumentet.

Nyköpings kommun har en bra samverkan med landstinget avseende trygg och säker hemgång

Här mäts måluppfyllelsen med hjälp av indikatorn "Antal betalningsansvarsdagar". Antalet dagar 2018 var 376, vilket är en stor förbättring sedan 2017, då antalet var 1 321. Inget målvärde fanns angivet. Faktum är att DSO inte haft några betalningsansvarsdagar alls under 2018. De som redovisas här belastar 2018 års ekonomiska resultat, men inträffade under 2017. En viktig bidragande orsak är att platser på särskilt boende i viss utsträckning nyttjats till kortvårdspatienter, vilket ökat möjligheterna till snabbare hemtagning från lasarett.

Fyra utvalda KKiK-mått (Kommunens Kvalitet I Korthet)

Antalet personer som en hemtjänstkund möter i genomsnitt under en tvåveckorsperiod var 16. Målvärdet var 12 , vilket således inte nåddes. Genomsnittet i riket ligger på 15.

Andelen hemtjänstkunder som sammantaget är ganska/mycket nöjda med sin hemtjänst var 85 %, vilket är en hög siffra men likväl nåddes inte målnivån som var 90 %. Detsamma gäller den sammantagna nöjdheten med äldreboende för äldre, där andelen var 82 % och målet 90 %.

Den genomsnittliga väntetiden från ansökan om plats på särskilt boende för äldre till erbjudande om plats var 42 dagar. Här nåddes målnivån som var 90 dagar, vilken överensstämmer med den lagstadgade maxgränsen.

Internkontroll

Nämndens internkontrollplan arbetades fram av kvalitetsgruppen, bestående av en representant från vardera parti. Ett antal hot/risker identifierades och för var och en av dessa bedömdes sannolikheten att de ska inträffa samt vilken konsekvens i så fall detta skulle få. Följande hot/risker togs med i planen:

- Att missförhållanden inte rapporteras enligt Lex Sarah eller Lex Maria.
- Att personaltäckningen dagtid inte räcker till för att verkställa beslutade insatser.
- Att personalen inte känner till rutinerna för back-up vid nyckelfri hantering.
- Att personalen inte känner till rutinerna för utrymning vid brand.
- Att anhöriga inte får det stöd som lagen föreskriver respektive inte känner till parternas skyldigheter och rättigheter kring insatser.

Bedömningen är att nämndens internkontroll fungerat väl. Vissa brister har identifierats när det gäller personaltäckningen och rutinerna vid brand. Verksamheterna har därför fått i uppdrag att minimera de konstaterade riskerna, vilket kommer att följas upp under andra kvartalet 2019.

Kvalitetssystem

Brukarundersökningar

Brukarnas nöjdhet inom äldreomsorgen mäts via Socialstyrelsens årliga brukarenkät.

Avseende hemtjänst ligger flertalet betyg på en mycket hög nivå för Nyköpings del. Ett litet observandum är dock att den sammantagna nöjdheten ser ut att successivt försämrats. Ett

undantag från den höga betygsnivån är nöjdheten med hur lätt det är att få kontakt med hemtjänstpersonalen. Detta är dock en bild som delas med landet i övrigt.

När det gäller särskilt boende för äldre, stack de privata utförarna ut 2017 med en relativt kraftig försämring. 2018 ser vi att de vänt den utvecklingen och de ligger nu bättre till än DSO på de flesta frågor. Aktiviteter och utevistelser är tydliga förbättringsområden för den egna regin, medan maten är ett generellt förbättringsområde.

Brukarnas nöjdhet inom funktionshinderområdet brukar mätas inom den egna regin via DSOs egen årliga enkät. Någon sådan genomfördes inte under 2018, men 2019 kommer SKLs enkät att användas, vilket även ger oss jämförelsemöjligheter.

Jämförelser

I stor utsträckning sker jämförelser med riket och andra kommuner genom de brukarundersökningar som genomförs nationellt. Därutöver fås vissa nyckeltal via Kolada (Kommun- och landstingsdatabasen) och KKiK (Kommunens kvalitet i korthet). Exempelvis är det tydligt att Nyköpings kommun har en låg kostnad för äldreomsorg jämfört med flertalet andra kommuner.

Tillsyner och kvalitetsledningssystem

Nämnden har tidigare uttryckt vilka värden som är viktiga i verksamheten för att den vård och omsorg som utövas ska uppnå god kvalitet. Se skriften "Kvalitet och värdegrund i vården". I övrigt sätter nämnden stor vikt vid att Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) följs.

Tillsynerna är ett viktigt led i nämndens kvalitetsarbete och sedan 2017 har dessa fokuserat på just det systematiska kvalitetsarbetet ute i verksamheterna. Det blir tydligt att det inom de flesta verksamheterna inte bedrivs ett sådant. Det finns många rutiner som går igenom på APT och förvaras på känt ställe. Däremot säkerställs inte att rutinerna följs och den systematiska kvalitetsutvecklingen saknas.

Lex Sarah

Lex Sarah-rapporter och de utredningar och åtgärdsplaner som de resulterar i, är också en viktig del i verksamhetsutvecklingen och kvalitetsarbetet. Under 2018 har 16 Lex Sarah-rapporter tagits emot från DSO, varav tre anmälts vidare till IVO (Inspektionen för Vård och omsorg). Detta är en kraftig minskning jämfört med 2017, då hela 41 rapporter skrevs. Tolkningsen av denna utveckling är tvetydig. Beror det på att färre händelser sker, är det positivt. Är anledningen istället att benägenheten att anmäla sådant som händer minskat, är det negativt. De privata utförarna rapporterar direkt till IVO. Nämnden har för kännedom fått fem rapporter.

SKLs rekommendation

Under 2017 fattade Kommunfullmäktige på Vård- och omsorgsnämndens initiativ beslut om att anta SKLs (Sveriges kommuner och landsting) rekommendation för arbete med ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för äldre. Centrala begrepp i denna är individuell behovsbedömning, flexibel bemanning, rätt anpassade lokaler och närvarande ledarskap nattetid.

Under 2018 har en uppföljning gjorts av i viken utsträckning rekommendationen faktiskt följs. Uppföljningen visar att vissa delar av rekommendationen följs, men att det finns en rad

förbättringsområden att jobba aktivt med. Bland annat görs inte en individuell behovsbedömning, utan det handlar i stor utsträckning om en "kollektiv hantering" nattetid. Nämndens sakkunniga tjänsteman ska göra en förnyad uppföljning under första kvartalet 2019.

Övrigt

Kommentarer till de specifika uppdragen till DSO enligt internöverenskommelsen

Öka användningen av trygghetskamera och avrapportera volym, kvalitet och ekonomi

Vid 2018 års slut fanns sju trygghetskameror i drift - samtliga inom ordinärt boende. Utvecklingen har gått långsammare än önskat och under hösten 2018 tog nämnden beslut om reviderade riktlinjer kring insatsen tillsyn, för att skynda på utvecklingen, vilket även ger en ekonomisk besparing. Tillsyn ska numera ske med hjälp av kamera eller telefon, beroende på under vilken del av dygnet tillsynen sker. Tillsyn i form av besök ska enbart ske då handläggare bedömer att det behovet finns.

Prioritera och vidareutveckla uppföljningsarbetet inom myndighetsfunktionen för att effektivisera processerna och positivt påverka ekonomin

Myndighetsfunktionen har kunnat prioritera uppföljningsarbetet under året, vilket den nya organisationen bidragit stort till. Under hela 2017 genomfördes 703 beslutsuppföljningar och under 2018 blev det 2 215 stycken. Utförarna upplever också att brukarna oftare har rätt beslut och att myndighetsfunktionen då signal om behov av uppföljning ges, snabbare gör en sådan.

Säkerställ att vården sker i samverkan med individen och, när denne godkänner detta, även med anhöriga

DSO arbetar med egenkontroller av att hälsoplaner och samtycken finns. Antalet genomförda SIP (samordnad individuell plan) behöver öka. En workshop genomfördes tillsammans med Nyköpings lasarett och primärvården mot slutet av hösten, med fokus på den proaktiva processen. Under 2019 fortsätter samverkansarbetet.

Utveckla kvaliteten på Mariebergsgårdens dagverksamhet och möjliggör att fler får ta del och börja med öppen verksamhet på försök

DSO upplever och rapporterar att en sådan utveckling inte är möjlig i dagsläget, då det är många som har insatsen dagverksamhet.

Åren som kommer

Prioriterade förbättringsområden utifrån ekonomi och måluppfyllelse

Som nämnts ovan krävs ett fortsatt fokus på aktiviteter och utvistelser på våra äldre- och demensboenden. Här ligger Nyköping dåligt till i en jämförelse med riket. I det här sammanhanget är det också viktigt att få igång ett bra samarbete med föreningslivet.

Det är också angeläget att myndighetsfunktionen fortsatt arbetar mycket aktivt med uppföljning av beslut. Att brukarna har rätt beslut utifrån behov är en av grundförutsättningarna för att verksamheten ska fungera på ett bra sätt.

Även ur en ekonomisk synvinkel är beslutsuppföljningen viktig. Prioriterat kommer att vara att se över ambitionsnivån. Vilka insatser ska kommunen erbjuda? I vilken utsträckning och för vilka brukare? Samtidigt måste vi också bedöma om vissa insatser går att utföra på nya sätt, exempelvis med ny teknik.

Förutsättningar för kommande år

Vi ser stor volymutveckling inom såväl äldreomsorg som omsorg om funktionsnedsatta. Inom äldreomsorgen råder redan idag en brist på demensplatser och det blir en utmaning att få platserna att räcka till i väntan på att det nya äldre- och demensboendet Koggen kommer att stå klart under 2020. Redan idag är kortvården i blickfånget och kommer så att vara. Hur stor är en rätt dimensionerad kortvård utifrån hur utskrivningen från lasarettet ser ut? Idag nyttjas platser på vanligt äldreboende för kortvård och den möjligheten finns troligen inte framöver.

Bristen på grupp- och servicebostäder på hemmaplan är ett problemområde som innebär höga kostnader för kommunen. Den plan som nu finns för nybyggnation bör minska problemen. Fr o m 2019 har kostnadsansvaret för externa placeringar tagits över av DSO, vilket bör gagna kommunens ekonomi, då beslutande instans blir densamma som den betalande.

Vi väntar fortfarande på nytt lagverk kring personlig assistans. Kommunen kommer att påverkas på något sätt. Ansvarsfördelningen mellan Försäkringskassan och kommunen ses över.

Slutligen förtjänar den nya tekniken med bl a digitalisering även att nämnas under denna rubrik. Med tanke på befolkningsutvecklingen parat med personalbristen kommer nya sätt att arbeta att vara nödvändiga.

Volymer och nyckeltal

	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Gemensamt					
Bifallna beslut bostadsanpassning, st	882	796	804	776	683
Personer med färdtjänst, st i snitt	1 952	1 927	1 941	1 930	1 851
Personer med matdistribution, st i snitt	133	104	100	91	121
Hälsa- och sjukvård					
Inskrivna i hemsjukvård, st i snitt	305	282	283	306	352
Personer med trygghetslarm, st i snitt	1 321	1 220	1 153	1 141	1 116
Antalet trygghetskameror i drift	7	6	5	0	0
Äldreomsorg					
Invånare 65 år och äldre, st	13 373	13 210	13 020	12 830	12 512
Andel 65 år och äldre, %	23,9	23,8	23,7	23,6	23,4
Invånare 80 år och äldre, st	3 575	3 496	3 400	3 321	3 286
Andel 80 år och äldre, %	6,4	6,3	6,2	6,1	6,1
Andel > 65 år med hemtjänst, %	i.u.	7,1	7,9	7,1	7,0
Andel > 80 år med hemtjänst, %	i.u.	19,3	22,2	19,8	19,4
Utförda hemtjänsttimmar, 1 000-tal	368	373	381	386	400
• varav i privat regi	186	207	206	202	224
• varav i kommunal regi	182	166	175	184	176
Andel > 65 år i säbo, %	i.u.	4,5	4,5	4,4	4,1
Andel > 80 år i säbo, %	i.u.	14,0	14,0	13,9	12,6

	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Platser i särskilt boende, st	651	651	633	623	631
• varav äldreboende	365	375	376	383	396
• varav demensboende	262	252	233	216	207
• varav korttidsboende	24	24	24	24	28
• varav i extern drift	153	153	153	153	153
Äldre i dagverksamhet, st i snitt	87	94	99	103	110
Omsorg om funktionsnedsatta					
Med personlig ass (SFB), st i snitt	57	64	65	60	61
Med personlig ass (LSS), st i snitt	34	33	33	28	24
Med korttidsvistelse, st i snitt	40	49	50	44	41
Med korttidstillsyn, st i snitt	25	29	30	30	28
I LSS-bostad (serv+grupp), st i snitt	155	154	148	136	135
Med boendestöd (SOL), st i snitt	108	108	106	110	109
I boende psykiatri, st i snitt	26	23	22	23	22
I FiA (LSS+SOL), st i snitt	263	266	267	257	254

Analys av utfall volymer och nyckeltal 2018

Utfall jämfört med föregående år

Antalet bostadsanpassningsbidrag har ökat relativt kraftigt under det senaste året. Såväl antalet som andelen äldre ökar successivt, vilket är en avgörande variabel. Ett aktivt arbete med bostadsanpassning möjliggör att behov av mer omfattande insatser skjuts upp.

Det totala antalet hemtjänsttimmar har minskat något. Vi ser en tydlig förskjutning mot kommunal regi jämfört med året innan. Det förklaras sannolikt till stor del av att några av de mindre företagen blivit uppsagda utifrån bl a bristande administration. Dessutom meddelade det större företaget Attendo under året att de upphör med sin verksamhet i Nyköpings kommun.

Utifrån kösituationen för särskilt boende för äldre, ställdes under hösten tio äldreboendeplatser om till demensplatser på S:t Anna.

Antalet personer i LSS-bostad ökade inte enligt planerna. Ett nytt gruppboende skulle stå klart sista kvartalet 2018, men där blev tidplanen något förskjuten.

Bilagor

Resultat per verksamhet, tkr

Konto	Verksamhet	Budget 2018	Utfall 2018	Avv Budget 2018	Utfall 2017	Utf 2018 jmf 2017	Prognos delår 2018	Utf jmf Prognos delår
Resultat	VON	- 964 100	- 966 810	-2 710	- 933 167	-33 643	- 978 493	11 683
Resultat	Nämnden	-2 356	-2 228	128	-2 136	-92	-2 355	127
Resultat	Gemensamt	- 102 258	- 100 853	1 405	-96 108	-4 745	- 100 382	- 471
Resultat	Hälso- o sjukv	-49 580	-49 550	30	-61 278	11 728	-49 568	18
Resultat	Äldreomsorg	- 497 764	- 489 479	8 285	- 461 724	-27 755	- 495 759	6 280
Resultat	Funktionsneds	- 312 142	- 324 699	-12 557	- 311 920	-12 779	- 330 429	5 730
Intäkter	VON	100 390	116 014	15 624	110 772	5 242	114 246	1 768
Intäkter	Gemensamt	3 477	3 316	- 161	1 868	1 449	3 200	116
Intäkter	Hälso- o sjukv	138	171	33	1 599	-1 428	150	21
Intäkter	Äldreomsorg	92 493	99 867	7 374	98 760	1 108	99 422	445
Intäkter	Funktionsneds	4 282	12 659	8 377	8 546	4 114	11 474	1 185
Kostnader	VON	-1 064 490	-1 082 824	-18 334	-1 043 939	-38 885	-1 092 739	9 916
Kostnader	Nämnden	-2 356	-2 228	128	-2 136	-92	-2 355	127
Kostnader	Gemensamt	- 105 735	- 104 170	1 565	-97 976	-6 194	- 103 582	- 588
Kostnader	Hälso- o sjukv	-49 718	-49 721	-3	-62 877	13 156	-49 718	-3
Kostnader	Äldreomsorg	- 590 257	- 589 347	910	- 560 484	-28 863	- 595 181	5 834
Kostnader	Funktionsneds	- 316 424	- 337 358	-20 934	- 320 466	-16 893	- 341 903	4 545

Utfall jämfört med budget

Verksamheterna Nämnden och Hälso- och sjukvård redovisar ett resultat i stort sett i enlighet med budget och kräver ingen ytterligare kommentar.

Verksamhet Gemensamt ger ett överskott på 1,4 mnkr. Bostadsanpassning, hjälpmedel och färdtjänst bidrar samtliga till det. Det gör också det faktum att det under hela året endast funnits 1,5 MAS mot budgeterade 2,0. Till viss del uppvägs det av ett underskott för matdistribution.

Äldreomsorgen ger ett överskott på 8,3 mnkr. Det finns en rad förklaringar till detta. Störst överskott noteras för hemtjänsten, där ersättningen till de privata utförarna blev ca 8 mnkr lägre än budgeterat. En viktig anledning är att den stora utföraren Attendo upphörde med sin verksamhet i Nyköping under hösten. Nästan hälften av deras kunder valde istället den kommunala hemtjänsten. Samtidigt blev nämndens kostnad för just den kommunala hemtjänsten 4 mnkr högre än budgeterat, bl a av samma anledning. Till överskottet bidrar också kunders vård- och kostavgifter med 2,6 mnkr. Dessutom är upphandlingen av larm på särskilda boenden senarelagd, vilket innebär att budgeterade 1,0 mnkr inte nyttjats. En post som blivit dyrare än budgeterat är hyreskostnaden för särskilda boenden och där är avvikelsen -1,1 mnkr.

Funktionshinderområdet redovisar ett underskott på -12,6 mnkr. Externa placeringar står för ett underskott på knappa 33 mnkr. Här ser vi successiva volymökningar som placeras till höga kostnader jämfört med vad kostnaden varit om de kunnat tas om hand på hemmaplan. Nu planeras för byggnation av flera grupp- och servicebostäder just för att möjliggöra detta. Det som reducerar underskottet är att nämnden fått obudgeterade intäkter från Försäkringskassan och Migrationsverket inom personlig assistans. Även kostnaderna för personlig assistans bidrar med en positiv budgetavvikelse. Slutligen fanns budgetmedel för att ta den nybyggda gruppboenden Havsörnen i drift, men då driftstarten inte blir av förrän i början av 2019, innebar det ett överskott på 5,2 mnkr.

Utfall jämfört med föregående år

Inom Äldreomsorgen ökar andelen demensplatser inom särskilt boende, vilka är dyrare än "vanliga" äldreboendepplatser. I en jämförelse mellan de två senaste åren är det också tydligt att andelen kommunal hemtjänst ökar.

Kostnaden för personlig assistans är lägre detta år - för övrigt ett område som är under utredning på ett nationellt plan. Tydligast utveckling noteras för externa placeringar inom LSS. Där var kostnaden 2017 15 mnkr och under 2018 hela 32 mnkr.

Utfall jämfört med prognos i delårsrapport

Verksamhet Gemensamt ökade sin nettokostnad med 0,5 mnkr jämfört med delårsprognosen. Bilden då och nu är mycket lika, men Bostadsanpassningen gav inte lika stort överskott som beräknades tidigare.

För Äldreomsorgen lades i delårsrapporten en prognos som avviker mycket från årets slutresultat. Prognosen uppgick till +2,0 mnkr. Förbättringen beror på att Kommunfastigheter räknade ned nämndens hyreskostnad med 2,5 mnkr. Dessutom överskattades kostnaden för den privat drivna hemtjänsten.

Även inom funktionshinderområdet blev det slutliga resultatet bättre än prognosen vid delåret. Skillnaden är nästan 6 mnkr. Prognosen för de externa placeringarna höll bra, men det är prognosen för personlig assistans som visade sig vara väl pessimistisk.

Kontogrupsindelad analys, tkr

Konto	Budget 2018	Utfall 2018	Avv Budget 2018	Utfall 2017	Utf 2018 jmf 2017	Prognos delår 2018	Utf jmf Prognos delår
Försäljningsintäkter	26 038	26 405	367	26 168	237	26 225	180
Taxor o avgifter	23 342	25 277	1 935	23 522	1 755	25 201	76
Hyror o arrenden	36 087	36 438	351	36 036	402	36 410	28
Bidrag	14 923	27 863	12 940	25 044	2 819	26 410	1 453
Förs av verksamhet o tjänster		30	30	0	30		30
Kommunersättning				0	0		
Summa Intäkter	100 390	116 014	15 624	110 772	5 242	114 246	1 768
Lämnade bidrag	-28 895	-22 707	6 188	-28 056	5 349	-25 600	2 893
Lönekostnader	-1 680	-1 536	145	-1 504	-31	-1 685	150
Övr personalkostnader	- 114	-64	50	-25	-39	- 113	49
Material	-14 002	-3 678	10 324	-4 008	331	-13 675	9 997
Lokalhyra o städ	-68 051	-69 209	-1 158	-67 395	-1 815	-71 513	2 304
Köp av tjänst	- 252 437	- 292 775	-40 338	- 279 787	-12 988	- 284 550	-8 225
Avskrivningar mm	-70	-3	67	-3	0	-70	67
Kommunersättning	- 699 241	- 692 847	6 394	- 663 155	-29 692	- 695 533	2 686
Intern fördelning		-5	-5	-5	0		-5
Summa Kostnader	-1 064 490	-1 082 824	-18 334	-1 043 939	-38 885	-1 092 739	9 916
Summa Redovisat resultat	- 964 100	- 966 810	-2 710	- 933 167	-33 643	- 978 493	11 683

Utfall jämfört med budget

Överskottet för taxor och avgifter beror på de nämnda vård- och kostavgifterna inom äldreomsorgen. Bidragsintäkterna är betydligt över budget p g a ersättningarna från Försäkrings-

kassan och Migrationsverket. Dessutom finns här de stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen som kommunen ansökt om och fått från Socialstyrelsen till den del de gått till privata utförare. Motsvarande kostnad redovisas också av nämnden, varför det för nämndens del är ett nollsummespel. Överskottet för lämnade bidrag härrör från personlig assistans. Överskottet för material är av redovisningsteknisk natur. Kostnaderna för hjälpmedel har budgeterats här men bokförts som Köp av tjänst. I den sistnämnda gruppen återfinns också kostnaderna för placeringar. Kommunersättningen är lägre än budgeterat och orsaken är främst den framskjutna driftsättningen av den nya gruppboenden.